



# Občan

22. MAJ / VELIKI TRAVEN 2002, GLASILO OBČINE DESTRIK, LETO VII, ŠTEVILKA 5 (67)

## PROGRAM PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU:

### SOBOTA, 25. maja 2002

Ob 16. uri - slavnostna seja občinskega sveta,  
ob 17. uri - otvoritev likovne in kulinarične razstave v OŠ Destrnik,  
ob 18. uri – osrednja prireditev ob praznovanju občinskega praznika in podelitev občinskih priznanj v večnamenski dvorani pri OŠ Destrnik  
ob 20. uri - avdicija za ptujski festival.  
Po avdiciji bomo pogostili nastopajoče in občane pred gasilskim domom.

### NEDELJA, 26. maja 2002

Ob 8.30 uri - srečanje občanov starejših od 65. let - v OŠ Destrnik,  
ob 10. uri - slavnostna sveta maša v cerkvi sv. Urbana,  
ob 11. uri - po maši točenje županovega vina,  
Ob 15. uri - otvoritev Hamershakove (Kumrove kapele) v Ločkem Vrhu.

### NEDELJA, 02. junija 2002

Ob 10. uri - kolesarjenje po Srednje slovenjgoriški vinsko-turistični cesti (VTC 13) – izpred Turističnega doma Destrnik,  
Ob 14. uri - otvoritev asfalta v Jiršovcih.

Župan Občine Destrnik  
Franc Pukšič

*Ob praznovanju 4. občinskega praznika  
čestitamo vsem občanem in občankam in  
želimo, da ta postane praznik nas vseh.*

*Župan Franc Pukšič, občinski svet  
in občinska uprava*

*Čestitkam se pridružujemo tudi v uredništvu Občana!*

# OBISK KOMISIJE ZA ODNOSE S SLOVENCMI V ZAMEJSTVU IN PO SVETU PRI SLOVENSKEH IZSELJENCIH V BRAZILIJ, ARGENTINI IN URUGVAJU ŽIVLJENJE IN DELO SLOVENCEV PO SVETU

Delegacijo Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu smo sestavljali: predsednik Franc Pukšič (SDS), podpredsednik Jože Avšič (LDS), člani: Jožef Kavtičnik (LDS), Samo Bevk (ZLSD), Bogdan Barovič (SNS) in predsednik Skupine prijateljstva z Argentino dr. Jože Bernik (NSi). Iz Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu se je obiska udeležil dr. Zvone Žigon (samo v Argentini).

Delegacijo sta v času obiska v Argentini spremljala veleposlanik Republike Slovenije mag. Bojan Grobovšek in prva sekretarka gospa Anita Pipan.

## Obisk pri političnih institucijah in Gospodarski zbornici Argentine

Sprejem v Kongresu pri predsedniku Predstavnškega zbora Eduardu O. Camanu, sprejem pri predsedniku Senatnega doma Odbora za zunanjo politiko dr. Marcelu L. Ariasu, sprejem na Ministrstvu za zunanje zadeve pri namestniku ministra in političnem direktorju MZZ podsekretarju Rogelion Pflirterjem, sprejem pri začasnem predsedniku Senatnega doma in predsedniku Komisije za zunanje zadeve dr. Eduardu Menemu, sprejem pri predsedniku Gospodarske zbornice Republike Argentine dr. Jorgu Di Fioriu, sprejem v Državnem muzeju migrantov, ki ga vodi prof. Jorge Ochoa. Na vseh obiskih pri pred-

stavnih zgoraj naštetih političnih institucij smo spregovorili o predstavitvi Slovenije na zunanje-političnem področju glede vstopa v Evropsko unijo in zvezo NATO. Poudarili smo, da je Slovenija pripravljena pomagati Argentini po svojih najboljših močeh, ponudili konkretno pomoč pri vstopu Argentine v EU preko slovenske Luke Koper in sodelovanje preko Slovensko latinoameriške trgovske zbornice. Predstavniki političnih institucij so spregovorili o povezovanju v združenje Mercosur. Spregovorili smo o možnostih odprtja argentinskega veleposlaništva v Sloveniji. Argentina je izrazila pripravljenost in poudarila, da to ostaja v njihovih načrtih. Pogovarjali smo se tudi o pomembnih Slovencih, ki so uspeli na področju kulture, gospodarstva in arhitekture, tako kot pokojni Viktor Sulčič, ki je med drugim zgradil tudi nogometni stadion Boca Juniors. Izrazili smo hvaležnost argentinskim oblastem, ki so že dvakrat v zgodovini priskočile na pomoč, in sicer slovenskim izseljencem pred desetletji (pred in po drugi svetovni vojni) in v devetdesetih letih, ko je bila Argentina ena izmed prvih treh držav Latinske Amerike, ki je priznala samostojno slovensko državo. V vseh uradnih pogovorih je bilo izraženo, da bo slovenska skupnost naredila vse, kar je v njeni moči, za izhod

iz argentinske krize. Argentinska stran je predstavila ekonomsko politični položaj v državi, ki je resnično zaskrbljujoč, in izredno pozitivno sprejela dejstvo, da je obisk slovenske delegacije potekal prav v času hude gospodarske krize. Spregovorili smo o želji po čimprejšnji obravnavi sporazuma o socialni varnosti v argentinskem parlamentu ter o obojestranskem interesu o pripravi sporazuma za promocijo in zaščito investicij. V zunanje-političnem odboru je stekla beseda o človekovih pravicah na Kubi. Argentinski parlament se je zavzel za nevtralno stališče do resolucije. Spregovorili pa so tudi o predlogu ustanovitve komisije Rusije, ZDA in Evropske unije v zvezi z Bljižnjevzhodno krizo.

Izpostavljena je bila pobuda za ponovno oblikovanje Skupine prijateljstva s Slovenijo v argentinskem parlamentu. Na teh pogovorih smo tudi izrazili pozdrave predsednika Državnega zbora Republike Slovenije Boruta Pahorja ter najpomembnejše argentinske predstavnike oblasti povabili na obisk v slovenski parlament.

## Obisk v Braziliji

V četrtek, 4. aprila 2002, je delegacija obiskala Zvezo Slovencev Brazilije v Sao Paulu in častnega konzula Janeza Hlebanjo. V pogovorih so izrazili željo po večjem gospodarskem in kulturnem sodelovanju s Slovenijo ter željo o učiteljici slovenskega jezika, ki so jo pred leti že imeli. Člani Zveze Slovencev Brazilije nimajo svojih prostorov, vendar se trikrat letno srečajo pri častnem konzulu. Obiskali smo 25. mednarodni bienale sodobne umetnosti Ikonografija Metropol, na katerem je sodelovala tudi Slovenija. Po ocenah živi v Braziliji med 3.000 in 6.000 Slovencev, ki so se preselili iz ekonomskih vzrokov konec 19. in v začetku 20. stoletja. Pred drugo svetovno vojno je v Braziliji živelo do 20.000 Slovencev. Veliko se jih je vrnilo v Slovenijo, drugi so asimilirali. Za Slovence je značilno, da so dobro situirani, visoko izobraženi, politično pa ne

preveč aktivni. Zanima jih predvsem gospodarsko in kulturno sodelovanje (zanimanje za učenje slovenskega jezika) ter možnosti, da sodelujejo na volitvah v Sloveniji.

## Obisk v Argentini

Največ časa je komisija namenila obisku v Argentini, saj tu živi največje število slovenskih izseljencev. Člani delegacije so se srečali s Slovenci v Buenos Airesu, Rosariu, Mendozi, Bariloachah, San Justu in Bernalu. Srečanja lahko razdelimo na obisk slovenske skupnosti tako imenovane povojne (politične) emigracije in predvojne (ekonomske) emigracije. Prvi dan obiska v Argentini se je delegacija srečala z Medorganizacijskim svetom Zedinjene Slovenije, ki kot krovna organizacija združuje veliko število slovenskih ustanov. Na pogovor so bili povabljeni tudi predstavniki predvojne (ekonomske) emigracije. V ospredju pogovorov med delegacijo in medorganizacijskim svetom je bila socialna problematika in dogovor o političnih odnosih z argentinskimi oblastmi. Slovenska stran je predstavila pogoje in načine vračanja Slovencev v Republiko Slovenijo v skladu z Resolucijo o odnosih s Slovenci po svetu in veljavno slovensko zakonodajo. Medorganizacijski svet Zedinjene Slovenije kot krovna organizacija združuje veliko število slovenskih ustanov. Društvo je bilo ustanovljeno 25. januarja 1948 pod imenom Društvo Slovencev, družilo pa je slovenske politične begunce. Leta 1959 se je preimenovalo v Zedinjeno Slovenijo, ki organizira kulturno življenje slovenske skupnosti, od pevskega zborov in odskih predstav do likovnih razstav in različnih proslav. Emigracija predstavlja pomemben del naroda, skoraj dvajset odstotkov. Pomeni kapital in hkrati investicijo. Emigracija lahko dopolnjuje diplomatske stike. V slovenski skupnosti po ocenah živi med 30.000 do 35.000 Slovencev oziroma njihovih potomcev. Prvi so s slovenskega etničnega ozemlja v sedemde-



**Izdajatelj:** Občinski svet Občine Destričnik

Uredništvo: Nataša Žižek, Milena Širec, Renata Čuček in Sabina Žampa.

Glasilu prejemajo vsa gospodinjstva v Občini Destričnik brezplačno. Javno glasilo OBČAN - GLASILO OBČINE DESTRIČNIK je vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1365.

**Naslov uredništva:** OBČAN, Vintarovci 50, 2253 Destričnik.

**Telefon:** 02/752-09-00

**Telefaks:** 02/752-09-02

**E pošta:** casopis.obcan@siol.net

Časopis OBČAN izhaja v nakladi 850 izvodov

Prva številka časopisa Občan je izšla 25. julija 1996.

**Odgovorna urednica:** Nataša Žižek

**Lektorica:** Bojana Kolenko

**Oblikovanje in tehnično urejanje:** Zmagoslav Šalamun

**Tisk:** Tiskarna Grafis, Požeg 4, Rače



Na pogovoru s predsednikom argentinskega parlamenta Eduardom O. Camanom

setih letih prišli v Argentino, največ se jih je preselilo med prvo in drugo svetovno vojno s Primorske in iz Prekmurja.

Najmočnejša slovenska skupnost v Argentini (okoli 6.000 naših rojakov) je skupnost povojnih beguncev, ki so se med leti 1947 in 1949 ter 1954 in 1955 preselili v svojo novo domovino, predvsem v Buenos Aires, Mendoza in Bariloče. Za slovensko politično emigracijo je značilno, da je prišla v strnjeni skupini, z zelo velikim številom izobražencev in duhovnikov iz begunskih taborišč v Avstriji in Italiji, z že izoblikovanim osnutkom šolskega in družbenega podsistema.

#### a) Obiski pri predvojni (ekonomski) migraciji

Obiskali smo Slovensko podporno društvo Triglav v Buenos Airesu, Slovensko društvo Triglav v Rosariu, Prekmursko podporno slovensko društvo Bernal. V društvih v glavnem ne govorijo več slovenskega jezika, treba pa je poudariti, da se kljub temu še vedno čutijo Slovenci. Želja po učenju slovenščine in iskanju slovenskih korenin je ponovno prisotna pri tretji generaciji. Na obiskih je bilo predvideno srečanje s tečajniki in učitelji, vendar ni bilo, ker tečajev več ni. Posebej je treba poudariti, da je društvo Triglav v Rosariu izredno aktivno in enkrat letno, ob dnevu državnosti, dviguje zastavo ter sodeluje na prireditvi, ki jo obišče milijon ljudi. Vodstva društev si ponovno prizadevajo, predvsem skupaj s sodelovanjem slovenske skupnosti, vzpostaviti tečaje slovenskega jezika. Pozitivna ugotovitev je bila predvsem po osamosvojitvi, da so predvojna društva začela medsebojno sodelovati s slovensko skupnostjo.

#### b) Obiski pri povojni (politični) emigraciji

Obiskali smo Slovenski dom San Martin, Slovensko hišo (osnovnošolski in srednješolski tečaj), Slovenski dom Mendoza, Slovensko planinsko društvo Bariloče (Tečaj Jakoba Aljaža in ABC tečaj), Slovensko zavetišče Rožmanov dom in Naš dom, kjer je zaključno prireditev pripravila Zveza slovenskih mater in žena.

Povojna emigracija je posebno pozornost namenila ohranjanju slovenskega jezika in kulture, ter s tem utrjevanju narodne zavesti in slovenstva. Danes obiskuje različne nivoje slovenskega jezika preko 500 otrok slovenske generacije. Veliko tečajnikov je iz mešanih zakonov. Celotni izobraževalni program izvaja preko 100 učiteljev iz slovenske skupnosti že desetletja, njihovo delo nadaljujejo že njihovi potomci. Pomembno je poudariti, da so ustanove zgradili ali kupili s svojimi prostovoljnimi prispevki, in da ves izobraževalni proces poteka ob sobotah. Kulturno in društveno življenje je ob sobotah in nedeljah brez kakršnegakoli plačila. Povojna emigracija, ki je prišla v Argentino, je bila v glavnem izobražena, s seboj pa je imela tudi veliko duhovščine, kar se pozna na izobraževalnem in kulturnem delovanju. Ob obisku v Slovenskem zavetišču Rožmanov dom, kjer skrbijo za ostarele in obubožane sonarodnjake, je bila izražena želja po pomoči.

#### Obisk v Urugvaju, v Montevideu

To je bil prvi obisk predstavnikov Republike Slovenije v Urugvaju. Tu živi že četrta generacija Slovencev, ki ima svoja srečanja v zelo urejenem klubu Prvem slovenskem prek-

murskem društvu. Imajo najmlajšega izseljenca, iz leta 1999, ki je začel tudi s poučevanjem slovenskega jezika. Ugotovili smo, da je treba izdelati publikacije v špansko - slovenskem jeziku, ki bodo namenjene izobraževanju in promociji Republike Slovenije na kulturnem, gospodarskem in turističnem področju, predlagati Vladi Republike Slovenije znižanje stroškov za pridobitev potnega lista in pridobitev državljanstva, spremeniti 13. člen Zakona državljanstvu, predlagati Vladi Republike Slovenije oziroma Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, da v celoti poravna letalsko karto za vsakega drugega ali tretjega dijaka v eni (isti) družini ob obisku tečaja slovenskega jezika v Sloveniji, vsem učiteljem, ki poučujejo slovenski jezik, mesečno zagotovi 10.000 tolarjev za materialne stroške (podlaga je v Resoluciji o odnosih s Slovenci po svetu), predlagati, da nameni 200.000 tolarjev kot enkratno pomoč za Slovensko zavetišče »Rožmanov dom« v San Justu, opozoriti

Vlado Republike Slovenije naj skupaj s Komisijo za odnose s Slovence v zamejstvu in po svetu, z vso odgovornostjo pristopi k pripravi zakona v skladu s 5. členom Ustave Republike Slovenije.

Šestčlanska delegacija Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je v času od 4. do 17. aprila 2002 na 14-dnevni delovni obisk k Slovincem v Brazilijo, Argentino in Urugvaj, odšla brez ustrezne strokovne pomoči, čeprav prvi odstavek 127. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije določa, da ima delovno telo predsednika, praviloma enega podpredsednika in sekretarja. Vodstvo Državnega zbora opozarjam, da člani delegacije nismo imeli zagotovljenih vseh pogojev, da bi se lahko v celoti osredotočili na opravljanje svojega dela, saj smo bili prisiljeni prevzeti naloge sekretarja komisije, ki je zadolžen za opravljanje strokovnega dela.

Franc Pukšič,  
predsednik

## ZDRAVILNA ZELIŠČA

Naše babice so jih znale ceniti, pa tudi mi, ko so nas njeni zvariki rešili pred občasnimi težavami. Zdraviti in ohraniti zdravje so znali nekoč na prijetnejši način.

V sredo, 9. maja, smo se v prostorih turističnega doma zbrali "radovedneži", ki smo želeli izvedeti kaj več o zdravilnih zeliščih. Ga. Irena Lenič iz Zgornje Korene nam je z veseljem povedala veliko uporabnih stvari o zeliščih, vrtnarjenju ... Zelišča nabira na svojem vrtu ali kmetiji, ki obsega 3 hektarje in je priznana za ekološko kmetijo. Zdravilne rastline lahko uporabimo kot dodatek jedem, z njimi pripravljamo različne čaje, uporabljamo jih lahko za kozmetične namene, v domači lekarni, za barvila, lahko si pripravimo tudi domiselne aranžma.

Nabiralec in gojitelj mora poznati rastline od korenine do cveta, saj je pomembno, kdaj jih nabiramo, da dosežemo največji zdravilni učinek. Cvetove nabiramo v sončnem vremenu. Pomembno je tudi, kako jih sušimo, saj morajo obdržati barvo, ki jo imajo v naravi. S tem dosežemo tudi pravo kvaliteto in učinkovitost zdravilnih rastlin. Sušimo jih v zračnem in temnem prostoru, ne izpostavljamo jih soncu. Ko so suhe, jih shranimo v kozarce (v temen prostor ali jih pokrijemo), kartonske škatle in vreče (pri teh pa pazimo, da jih hranimo v suhem in zračnem prostoru). Tinkture pripravimo z medicinskim alkoholom ali domačim žganjem. Četrtno steklenice napolnimo z zeliščem in dopolnimo z oljem, alkoholom ali žganjem. Vsaka rastlina skriva v sebi posebnost. Bezeg je spoštljiva rastlina, saj je uporabna cela rastlina. Ognjič učinkuje podobno kot arnika; čisti

kri in celi rane. Pridružite se nam jeseni, ko se bomo spet sestali, kaj skuhati ali celo spekli.



Pogled na skrbno shranjena zdravilna zelišča

Text in foto:  
Nataša Žižek

# VČERAJ IN DANES ENEGA KMETA IN KMETICE »NOBENO VEČER NEGA MIRA, PA NE VEN ZAKE TO«

## OBISKI MRTVIH

Moj dedek je hoda okrog igrat. Več jih je blo. Tan so se držali, ker je bilo vredi: meso je blo, piti je bilo. Eden, ki je imel kitaro, je stalno sitnaril, gremo dale, gremo dale. Tu nemremo nič zaslužiti. Tiho bodi, maš jesti pa piti. Seveda oni pa je stalno sitnaril. Dedeka pa je jeza prjela, pa mu je kitaro na glavi zlomil. Potem pa mu je blo dolgčas samemu okrog hoditi, pa mu je kupil kitaro nazaj. Bil pa je dedek taki zazivalni človek. Če drugega ni mogel, je motko postava v klanec in gda so ljudje hodili mimo in če se jo je kdo dotaknil motke, tisti jih je dobu. Tak da so se ljudje izogibali tega. Pa ga je nekdo vstrelil z lovsko puško. Seveda, te so pa doma otroci spali. Ponoči je prišlo domov dedek in je naredil luč, prav dvignil cilinder gor in prižgal, s sebo je imel tri kolege, so kartali ponoči opolnoči in igrali do ene ure, pospravili, vgasnali in šli. Niše pa mojemu očetu tega ni verjel, ker je samo on videl, niše drugi. Večkrat večer je prišla dedek domu, da so kartali.

Tü, ke je sosed bija, te pa sta bila po Nemčiji. Ona je bila zlo fejš ženska. On je bija zlo priden človek, je meja po dve, tri ljubice. Ona ga je po telefoni tan gori klicala, pa se ji ne zglasa, pa je čuvala otroka, ki je spo. Pa je ona hitro šla k jemi, tan, kak je dela. In ga je dobila z drugi. Pa je šla domu, napisala hčerki pa sini poslovilno pismo, pa je pojela tablete za srce in je umrla. Samomor je naredla. Pol pa sta ble tü dojde jegovi sestri. Pa kak sta one v posteli spale, pa je prišla, pa se držala zadi za postelo za špato, pa ji je gledala. Pa sta se obedve zbudle, pa sta jo obedve vidle. Ni pa pregučala, niti ena. Pa se je spistila, pa je rekla: »Le sladko spita dale naprej.« Pa je odišla, pa sta vidle, ke so se dveri odprle pa zaprle. Drugi den sta obedve sen prišle, pa tü ravno sedele tak kak mi, pa fše povedale, pa obe sta se jokale. Je rekla: »Zakaj sen jas ne mela moči, ke bi fstanala, pa jo prjela.« Ja obe sta jo vidle, obe sta jo čüle. Ona si je iskala pomoč. In ona je naredla samomor zavoljo svojega moža. Tu pomoči ni našla, samo neje je blo več. Tü dojli je bila ena Barba, pa sta ji sestre pravle, pa je šla k župniki, pa je bila meša za dva, tri dni, pa še pol je enkrat plačala mešo. No, pol pa je bija mir. Tu dojli, za Nemčijo pa mi ne vemo. Če je glih okoli svojega moža kaj hodi-la, on je ne vun poveda, ker je bil kriv jene smrti.

Moja gospodija je umrla, pokopana bila in na četrto večer se spravima spat, gazda je še živeja, pa je prišla. Jas pa sen mela notri v kišti, pod postelo cote. In je tisto kišto vun potegnula, dekl dol vzela, sen samo čüla, ke je tak potackala, ka je nazaj prnesla, ka je vzela, nazaj notri porinula, fertik. Nič nisen mogla reči, tak, tü na prsiah so mi ležali. Van rečen, nisi moga düška dati, nisi moga glasa

dati! Vjütro stanen, pa pravin: »Oča, matika so nocoj domu prišli.« »Niti ne ne pravi, na prsiah so mi ležali, ke sen ne meja glasa.« Na jih so tüdi prišli. So rekli: »Nisen moga se genati, nisen moga glasa dati.« Večkrat so že prej rekli, da do prišli stepat pokojnega, ki se nista glih preveč razumela. Meni so nazaj prnesli, ka so vzeli, oni, ki so svoji sestri fše ljfrali, oni, ki so šnops strašno radi pili. Strah me je blo, ko mi je na prsiah ležala. Te, gda so umirali, so mi na rokah umirali. Van rečen, kaka teža je to! Neverjetno, kak je človek težek, jas sen mislila, ke de me vküip strla. K meni so prišli zato, ker so se tak oddolžili, ke so meni vzeli. Nigdar več se niso vrnili, samo na četrto večer. Mešo smo plačali za pokojno.

Našedva sta v Ločkem Vrhi küpla Frankovo. Gi se je dosti greha godilo, pa so tisti lidje umrli brez spovedi, ki so se ne spovedali. Pol pa je totin otrok nedužen umrja, štiri leta in pu star, in to je nobeno večer ne blo mira. Pa vjutro ob štirih. To je večer, mi s sestrično sma spali v štübli, v sobi pa Nanika in Bolfenk, pa smo meli vrate odprte. Pa ponoči čüjemo, kak so se vrata zvuinašja odprle, pa zaprle, pa tak trdno je en hoda, je priša do postele, gi sta onija spala, me tisto čüjema, ke te ze je, te pa k nama ta v štübel! Te pa od naji fort, pa skos hišo naze, pa je Bolfenk vstana, vzeja batrifo, use zaklejeno, nider nikog. To se je godilo fsako večer, ke je potle hoda Bolfenk k župniki, Lorberg so bli še tü, če bi prišli blagoslovit hišo, je reka: »Nobeno večer nega mira, pa ne ven, zake to.« Pa je reka župnik, zato, ke je mali otrok umrja. V toti hiši se je negda slabo žüvelo, slabe misli, po nepoštenen in ne ble so lidje spovedani in ze si od totega otroka pomoči iščejo. Niše pa nikoli ni nikol do za tote lidi eni mešo. Te pa so mu rekli, ke bi moga za meše plačati. Pa se je kar na tretji den meša slüžla. Smo hodili fsi k meši, za fše tiste düše, kere so ble od tote hiše. Pol pa je bija mir.

Tü je bila ena ženska, ke je pret bila pri hrami. Una je pravla, ke je vidla tisto žensko, ke je umrla, ke jo je tü f kühji skos okno gledala, ji je pre pravla: »Le pojdi, le pojdi Kata.« Pa je rekla, da je natur vidla tisto Kato mrtvo. To je te neki cahn ali ke, jas sen ne vidla. To je vidla po Katini smrti.

Pr eni hiši je večer prišlo domu, pa je po hiši hodilo, pa hi je domače strah bilo, groza. Pa neso vedli, ke je bilo, te pa je ena na koraš naredla, pa je rekla: »Jas pa mo se prepriča, ke je moglo biti to.« Te pa je šla gor na peč in je čakala, ke de se zgodilo. Pa je tüdi pre čüla, kak je prišlo po hiši, te pa je pitala, kej želi. Ne ven, je te mogla vedeti, ke je virt priša. Ne ven ze te tisto, kak je bilo; na mizi je krüh mela. Un je te joj do krüh, pa je una rekla, boklune. Un pa je reka: »Ze si me rešla, niti enega boklune nisen meja, ti si mi ga ze podarla.« Potle pa je pre več ne priša, pa je bija mir. Zato pa

so rekli negda boklune, ke je to neke vredno bilo.

## LEDINSKA IMENA

Rodovlek se imenüvle po nekih lideh, so pravli moj stric, ki so bli zlo narodni, zelo rodni.

Mi mamu Brezofco tü dojli. Zato se tak imenüvle, ker je negda samo brezje raslo tü dojli.

Tu gor naselje (od Bračkovega Stanka iz Destrnika do Šalamunovih), tisti hrib se imenüvle Frajošak. Tisto so negda moj dedek povedali, tu je bila ena ženska, ki je umrla že pred sedemdeseti leti in je umrla, stara prek osemdeset let, ona je pravla, da se toti hrib imenuje Frajošak. Po ten: negda so mladi fantje služli vojsko po sedem let. Zaj pa je enok pač, kak je tisti blo, to ne bi mogla reči, da so prišli vojaki od ... in če je on zbeža, na primer od nas pa gor na tisti hrib, je bija prosti. Po tisten se je hrib imenuva Frajošak. Nemška beseda fraj. Če je pobegna od svoje domačije na tisti breg, tan so ga ne meli več pravice prijeti pa v vojsko gnati.

V Svetincih še stoji eno znamenje, to pa so pravli od mojega moža babica, da je bila tu grašina negda. Bila je grašina, ker gori so Zasadi, od tistega, ki je meja grof svojo naselje Zasade, ki se je nekaj zasajalo. Tak so babica pravli.

Tü doli v gradi je bilo nekda svetišče, gda še ne blo cerkve gori. Lidje so hodili ta k meši in tisti stol stranski, ke je zde v cerkvi, je iz totega grada. Zato so se imenovali tü dojli toti kraj Svetinci, ker je blo to svetišče v gradi.

Zasadi se imenüvle, ki so lidje zasadli gorice al ke so pač meli; novo kulturo, ne pa lesove, kak so bli pret.

Ločki Vrh se umenuje po Ločiči. Fsaka ves je bila močna, pa si je ustanovla tak en vrh, ki so si tü vinograde delali, pa lidje so se naseljevali. Pri fsaki kmetiji je bilo po pet, šest ljudi in fsi so ne mogli doma ostati. Fsaki pa je doma od svojih staršev po 50 arov zemle. Ostalo pa je ostalo tistemi, ker je doma osta. Zato so prišli siromaki pol te. Ovi je doma meja po 10, 15 ha, ovi pa samo 50 arov.

## Pripovedovali:

Alojzija Novak, Maribor (prej Ivanjkovci)  
Jožef Pukšič, Ločki Vrh  
Pepek in Lojzika Zorčič, Ločki Vrh  
Francšek Bolčevič, Zasadi  
Micka Lozinšek, Destrnik  
Milika Kuhar, Mestni Vrh  
Marija Murko, Levanjci

Zapisala in zbrala:  
Jelka Fšajd

# OTROŠKA IN MLADINSKA SKUPINA



Foto: arhiv društva

## Otroška folklorna skupina

Spoštovani ljubitelji folklorne! Videli ste, da smo se mladi zbrali, da bi poskusili ohraniti stare plesne in običaje. Pokazali smo se vam na majskih igrah, če nas takrat niste videli, imate možnost, da si nas ogledate na občinskem prazniku. O sami folklorni skupini je bilo povedanega bolj malo,

zato bi nas rad predstavil. Delujemo komaj dober mesec. Skupino sestavljata dve skupini otroci in mladinci. V otroški skupini je 30 otrok, v mladinski pa nas je 20. Skupini bosta ohranjali štajerske in tudi druge plesne od drugod po Sloveniji. Zato vas ob tej priložnosti še

enkrat prav lepo prosimo, da nam pomagate s svojimi prispevki za obleke, klobuke, brezrokavnike ..., mi pa bomo pridno vadili in Vam pokazali, da znamo plesati.

Vaše dobrodelne prispevke lahko nakažete na ŽR Kulturnega

društva Destrnik 52400-678-12482 s pripisom Za otroško in mladinsko folklorno skupino. Za finančno pomoč se Vam lepo zahvaljujemo.

*Plesalci in mentor skupine.*  
Marko Pukšič



Foto: arhiv društva

## Mladinska folklorna skupina

## ZA OBOGATITEV VAŠIH JEDILNIKOV

# SLOVENSKE NARODNE JEDI

S starimi, izvirnimi domačimi jedmi skušamo danes poživiti in izboljšati splošno pa tudi gostinjsko prehrano.

Nekatere naše narodne jedi segajo daleč v preteklost, druge pa so mlajše. Juhe so npr. mlajše jedi, mesne jedi pa so starejše, oziroma sodijo v preteklost v glavnem med praznične jedi. Med naše priznane specialitete sodijo kolone. Predvsem so to kranjske klobase, domače salame, krvavice, jetnice, meso iz tunke, pršut ... Med zelo stare jedi sodijo kaše in kašnate jedi, snedle, žganci, polenta, krapci, trganci ...

Izvirne in tudi prehrabeno pravilne in sodobne so naslednje jedi: ričet s prekajenim mesom, bujta repa, kisló zelje, ajdovi žganci, gobova juha z ajdovimi žganci, bujta repa s kolinami, kisló zelje s fižolom, bograč, goveji golaž in še bi lahko naštevali.

V prvem delu o slovenskih narodnih jedeh bi vam rad okvirno in obširneje predstavil štajersko. Ta je znana po zelo dobrih gospodinjah, ki so znale včasih zelo dobro pripraviti okusno in predvsem izvorno kosilo.

V tem delu bom navedel nekaj izvirmih receptov, ki sem jih zbral pred nekaj leti kot srednješolec v gostinjski šoli.

### PROSENA KAŠA

Vzamemo 0,75 l prosene kaše, 1,5 l mleka, malo cimeta in damo kuhat v krušno peč. Med kuhanjem kaše ne smemo mešati. Zraven lahko ponudimo kompot iz suhih sliv. Če nimamo krušne peči, lahko proseno kašo kuhamo v pečici štedilnika.

### POSTNA REPA

1 kg naribane in očiščene repe solimo, prilijemo vodo, dodamo 2 pesti prosene kaše in kuhamo v lončeni ali v emajlirani posodi. Ko je repa kuhana, dodamo 5 dl sladke smetane, ki ji primešamo še 1 žličko moke. To naj prevre. K repi ponudimo kuhan krompir, klobaso, krvavice ...

### KMEČKI KROMPIRJEVI KRAPCI

Skuhamo 2 kg krompirja, ga olupimo in potlačimo. Dodamo 1 kg ostre moke, zamesimo, malo solimo in naredimo majhne hlebčke. Razvaljamo jih precej na tanko.

Pripravimo 1 kg skute, ki jo solimo, in 1 l sladke smetane. Na razvaljano testo razmažemo skuto, prelijemo s smetano ter damo takoj v vročo krušno peč, kjer pečemo 15 minut.

### HALOŠKA GIBANICA

Testo: 30 dag moke, 3 jajca, sol po

potrebi, 2 dag kvasa.

Nadev: 70 dag skute, 3 jajca, 12 dag maščobe ali olja, 10 dag rozin, 2 dcl kisle smetane, vanili.

Preliv: 2 dcl smetane, 2 jajci.

Moko presejemo, naredimo jamico, vanjo ubijemo jajca, solimo, dodamo kvas in zamesimo testo, podobno rezančevemu.

### KUHAN KROMPIR

Krompir olupimo in ga narežemo na 0,5 cm debele kolobarje. Skuhamo ga v slanem kropu. Odcejenega ponudimo k mesu. Zabelimo ga lahko z omako, ki se

je nabrala pri pečenju mesa.

### SVINJSKA PEČENKA IZ PEČI

Meso začинimo (rebra ali riba), položimo v pekač in prelijemo z vročo maščobo. Pekač položimo v krušno peč, ki jo zakurimo kot za kruh. Med pečenjem meso enkrat obrnemo in po potrebi polijemo z maščobo, ki se je nabrala med pečenjem. V krušni peči pečeno meso je sočno in okusnejše kot pečeno v pečici, ki zahteva posebno spretnost pri uravnavanju temperature.

*Pripravil: Ivan Flajšman*

# SLIKANJE NA SVILO

Prijazno vabljen-a, da se odzoveš povabilu na slikanje na svilo. Krožek oz. delavnice bodo v turističnem domu v Destrniku v soboto, 8. junija 2002, ob 20. uri. Okvirna cena: mala rutica 45 x 45 okrog 310,00 SIT, srednja rutica 55 x 55 okrog 350,00 SIT, velika ruta 90 x 90 720,00 SIT, šal 720,00 SIT, kravata 650,00 SIT, barve in konture stanejo od 500,00 do 600,00 SIT.

Ceno bomo določili glede na to, kakšne rutice boste želeli pobarvati oz. jih boste naročili. Vsak bo moral prispevati še okrog 500,00 SIT za barve. Zaradi nabave materiala se je treba prijavit najkasneje do 31. maja 2002 (in poravnati stroške)!

Prijavite se lahko pri Tanji Pukšič, Vintarovci 43/c (med tednom) in Jolandi Zelenko, Gomilci 8 (med vikendom).

Dodatne informacije lahko dobite na tel. št. 031 220-026 (Tanja) in 031 336-165 (Jolanda) v popoldanskem času.

Z željo, da se nam boš pridružil-a te lepo pozdravljamo.

*Tanja, Jolanda in Sabina*

## ALI JIM ZNAMO PRISLUHNITI ?



Ljudske pevke delujejo v okviru Turističnega društva Destrnik. Januarja so praznovale drugo obletnico delovanja in še vedno pojejo v isti sestavi. Na vajah se dobivajo enkrat na teden, včasih pa tudi dva do trikrat. Petje sprejemajo kot nekakšno poslanstvo. Pojejo pesmi, ki so jih pele doma, ob pomembnih priložnostih ali za zabavo. To so: V kloster pojdem nun'ca bom, Kaj pa delaš šoštareček, Rože na vertu je plela, Snočkaj sem po pošti zvedel, Ko bi jaz vedela, Preozke so stezice, Imam konjička bistrega, Moj fantič je prijezdil, Prav lepa je Urbanska fara ... Nekajkrat sem bila priča, moram reči neprimernim, kritikam ob njihovem petju. Mnogi jih primerjajo z Destrniškim oktetom, s čimer delajo krivico obojim, saj se njihovo petje zelo razlikuje. To me je vzpodbudilo, da našim bralcem in hkrati sebi nekoliko približam pomen ter način izražanja ljudske glasbe oziroma ljudske pesmi. Dr. Zmaga Kumer o njej pravi: Vedno znova se nam razodeva kot umetnina, če se ji le znamo prav približati, če ji znamo prisluhniti brez predsodkov, brez puhoglave domišljavosti, marveč preprosto in dobrohotno, tako kot prisluhnemo ptičjemu petju ali se sklonimo nad cvet poljske rože. Niti prvo niti drugo ni nič posebnega, vendar naredi življenje prenekaterokrat lepše in lažje.

Eno od morda najbolj vznemirljivih vprašanj človeka je najbrž tudi: kdo smo, kakšni smo, zakaj smo taki? Glasbeno

narodopisje – etnomuzikologija – na podlagi sistematičnega raziskovalnega dela in predvsem s svojimi dognanji, lahko večkrat daje zadovoljive odgovore na taka in podobna vprašanja. S svojimi ugotovitvami uspešno dopolnjuje kulturno zgodovino in podoba neke etnične skupine. Omogoča nam tudi boljše spoznavanje samega sebe, lastne kulturne dediščine v najširšem pomenu besede, omogoča tudi boljše spoznavanje sosednjih ali drugih etničnih skupin.

V Sloveniji se je zanimanje za ljudsko glasbo povečalo zlasti v drugi polovici 19. stoletja. Vse do takrat pa so zapisi in omembe ljudske glasbe bolj ali manj priložnostni. Ljudska glasba je nedvomno posebna kulturna vrednota, značilna za skupino ljudi, za posamezno etnično skupino in je morda poleg jezika najbolj izrazito sredstvo za pojasnitev in opredelitev narodnostne identitete. V njej se zrcalijo posebnosti, pa tudi nekatere prvine, ki so splošno človeške. Ljudska glasba ni neka nespremenljiva stalnica, njena moč je tudi v tem, da se spreminja, prilagaja in oblikuje po lastnih, nepisanih zakonitostih, če so nam všeč ali ne, tako v vsebinskem, oblikovnem in funkcionalnem pogledu, seveda v soodvisnosti od pogojev v času njenega porajanja in preoblikovanja. Ljudska glasba ne more obstajati in živeti brez svojih nosilcev, to je ljudi, ki živijo v konkretnem času in okolju. Ljudska glasba je tudi neločljivo povezana s človekovo usodo in življenjem

in je bistvena sestavina skoraj vseh šeg in navad. Ob glasbi človek sprošča najrazličnejša čustva ob veselju, žalosti in delu.

Pesem slovenske dežele – pesem našega podeželja, stoletno izročilo, ki je prehajalo iz roda v rod, od pevke do pevke, pesem vsakdanosti in prazničnih dni, tista, ki je tešila jok otroka v zibelki, se razlegala iz grl vaških fantov in se oglašala ob vznožju mrtvaškega odra, ta naša pesem, "ki se smeje naglas, zato da bi zatajila ihtenje" (Cankar, Moje življenje). "Vse je bilo v nji, kar je v nas dobrega in lepega, vse, česar se v dnu srca sramujemo in veselimo; bila je tista brezmejna, čista, materinska ljubezen, ki je pravo znamenje slovenske duše in slovenske zemlje." (Cankar, Podobe iz sanj, Nedelja). Trdoživo je vztrajala vsemu nasprotovanju navkljub, vedno znova nastajala, se spreminjala, zamirala, pa ne umrla, marveč živi še danes in bo upajmo – živela tudi v prihodnosti.

Slovenska ljudska pesem niso samo starine iz dna stoletij, ohranjene v spominu rednih pevk, pod težo let upognjenih babic, slovenska ljudska pesem je tudi navadna fantovska, vesela ali žalostna, je tudi drobna otroška izštevanka za igre, je tudi prošnja za dež ali zagovor zoper ujme.

### Katere so značilnosti ljudskega načina petja?

Ljudsko petje je praviloma petje glasbeno neolanih pevk in pevcev, ki pojo ob najrazličnejših priložnostih. Res je, da je v spremenjenem načinu življenja takih priložnosti pravzaprav manj. So pa še vedno (in bodo ostale, čeprav v spremenjeni obliki) posebno zunaj večjih mestnih naselij. Naj jih nekaj naštejemo: svatba, konec skupnih del in opravil (npr. ličkanje koruze, koline, "likof"); priložnosti za petje so tudi družinski prazniki, godovi, prijateljska srečanja itd.. Tako petje je praviloma glasno in navadno tisti, ki najbolje zna besedilo ali ki ima močnejšo pevsko žilico, začne peti, drugi se mu pridružijo.

Nikoli se pevci po glasovih ne porazdelijo vnaprej, vsakdo pritakne pač tisti glas, ki se mu v danem trenutku zdi najprimernejši (seveda ustrezno glasovnemu obsegu). Ena poglobitnih značilnosti slovenske ljudske pesmi je večglasno petje. To ljudsko večglasje pa se v načinu razporeditve glasov, v ritmu in načinu petja razlikuje od umetnega zborovskega večglasja, ki je na Slovenskem tudi zelo razvito. Ljudskega večglasnega petja se ne učimo v šolah, pevskih zborih in podobno, pa se vendar skoraj nikoli ne zgodi, da bi v večji družbi spontano prepevali v en glas.

Naša ljudska pesem je del naše zemlje, našega življenja, del slovenske kulturne dediščine, del naše kulturne sedanosti in prihodnosti. Če jo cenimo, to ni romantično zanesenjaštvo, marveč ljubezen, ki jo rodi spoštovanje do kulturne vrednote, sestavnega dela temelja, na katerem gradimo svoj današnji svet in jutrišnjega, pa čeprav se zdi, da ni tako. Včasih se kaže, kot da danes ni več pravega smisla za ljudsko pesem, da zanjo ni prostora v sodobnem svetu, polnem nemira, mrzličnega pehanja in hrupa. Pa se vendar še najdejo ljudje, ki jim postane toplo pri srcu, kadar zaslišijo ubrano fantovsko petje ali resnobno pripovedno pesem.

Skupine, ki nastopajo na raznih srečanjih, prireditvah po vaseh, doma v domačem kraju, vse te skupine sicer črpajo iz ljudskega izročila bolj ali manj avtentičnega, bolj ali manj uspešno, ampak namen tega glasbenega izvajanja je popolnoma drugačen kot v ljudski glasbi – v ljudski glasbi je bilo tako, da se je to prenašalo iz roda v rod, da so peli zaradi svojega veselja, kadar so se dobili skupaj zaradi krajšanja časa, pesem je bila namenjena samemu sebi, ko so peli, so tudi ob tem uživali itn..Tudi skupine, ki danes nastajajo, se družijo zaradi nekega veselja, le to njihovo petje ima drugačen namen: pojejo na srečanjih, ni več tistega, da pojejo zaradi sebe

ampak za publiko. Peti zaradi svojega veselja. Potrebno je poiskati nekak dober kompromis, predstaviti tako, da se lahko predstavi na odru: da si obrnjen proti publiko, da stojiš na odru tako, da vsi glasovi gredo v dvorano, izbirati pesmi, ki so ljudske, ne zborovske priredbe ljudskih ali novejših narodnozabavnih ali popevkarskih, ohraniti način izvajanja, način petja večglasno petje, eden poje naprej, potem se drugi priključijo, glasno petje, določena improvizacija, sproščenost, ne čisto podrejanje zborovskemu načinu petja in zborovskemu večglasju.

Za pevce je to ena velika odgovornost, zato ker predstavljajo neko ljudsko kulturo in se tudi drugi zgledujejo po takšnih

pevcih. Če ljudsko pesem izvajaš takšno kot je, je nekaj zelo lepega in zelo vrednega. Vendar jo je na odru velikokrat tudi težko izvajati v njeni preprostosti in avtentični podobi, saj poslušalci s pevci neposredno ne sodelujejo pri petju in tako ne soustvarjajo ljudske pesmi, kar je ena od njenih značilnosti. Zato je pomembno, da izvajalci, kadar predstavljajo ljudsko pesem na odru, pripravijo poslušalce vsaj do aktivnega poslušanja medsebojnega notranjega sodelovanja.

Kdo bo predstavljal ljudsko pesem, če ne takšni pevci, ki to še znajo, ne da bi se zgledovali po zborih, ohranijo naj čimveč pristnega - kje se bomo pa učili mi mlajši, če ne od njih. Ne moremo je primerjati z umetno glasbo, klasično glasbo, ki ima

ene čisto svoje zakonitosti, in ne moremo ne ene ne druge ocenjevati z istimi merili. POJTE ZA DUŠO, POJTE ZASE IN NE ZA PUBLIKO!

*Tekst in foto:  
Nataša Žižek*

*Viri:  
Julijan Strajnar: Rožmarin  
dr. Zmaga Kumer: Pesem slovenske dežele  
Zapis po pogovoru z g. Dragom Kunejem*

## VARČEVANJE

# KAMEN NA KAMEN PALAČA, TOLAR NA TOLAR ...

Ljudje lahko svoje prihranke oplemenitijo na različne načine, toda le malo jih pozna vse možnosti varčevanja, ki jih ponuja slovenski finančni trg. Sodeč po opravljenih raziskavah o varčevalnih navadah slovenskih gospodinjstev, lahko ugotovimo, da večina gospodinjstev varčuje v bankah, ne glede na to, da so nezadovoljna z obrestovanjem bančnih vlog. Seveda obstajajo tudi drugi načini za donosno naložbo težko privarčevanih prihrankov. Tako lahko neposredno vlagamo v delnice in obveznice preko borzno-posredniške hiše ali pa se odločimo za varčevanje v vzajemnih skladih.

Glavno vprašanje pri izbiri načina varčevanja je, kako dolgo bomo varčevali ter kolikšni sta stopnja tveganja in donosnosti. Dolžina varčevanja je predvsem pomembna zaradi davčnega vidika. Obresti, ki jih prinašajo vezave denarnih sredstev v banki, niso obdavčene. So pa obdavčeni kapitalski dobički in donosi (v obliki dividend in obresti), ki jih prinašajo delnice, obveznice, kuponi vzajemnih skladov ipd., če navedene vrednostne papirje prodamo pred potekom treh let od datuma nakupa. Velja poudariti, da je v parlamentarni razpravi sprememba Zakona o dohodnini, s katero naj bi ta rok treh let skrajšali na eno leto. Sprememba zakona je v drugem branju v državnem zboru.

Če ima varčevanje v bankah z davčnega vidika prednost pred ostalima oblikama varčevanj, pa je vlaganje v delnice in obveznice ter vzajemne sklade praviloma donosnejše, vendar tudi bolj tvegano, saj donosi niso zajamčeni. Neposredno vlaganje v delnice in obveznice preko borzno-posredniških hiš priporočamo predvsem tistim, ki spremljajo dogajanja na borznem trgu in želijo sami odločati o vrednostnih papirjih, ki jih želijo imeti. Za vse tiste, ki pa se iz takšnega ali drugega razloga ne želijo ukvarjati s tem, je najprimernejša oblika varčevanje v vzajemnih skladih. Vzajemni sklad je sklad, ki zbira prihranke prebivalstva. Te

prihranke nato vloži v različne vrednostne papirje, s katerimi nato upravlja z namenom, da povečajo vrednost vloženih sredstev. In v tem se razlikuje od banke, ki zbrana sredstva posodijo naprej po višji obrestni meri, kot jo dobi varčevalec. Prednost varčevanja v vzajemnih skladih je predvsem v tem, da upravljavci vzajemnega sklada nenehno spremljajo podatke o podjetjih in dogajanju na borzi, da bi lahko v ugodnem trenutku kupili ali prodali pravi vrednostni papir.

Vzajemni sklad združuje premoženje vlagateljev, kar pomeni, da je celotno premoženje last njegovih vlagateljev. Razdeljeno je na enake dele, ki jih imenujemo točke vzajemnega sklada oziroma enote premoženja. Vlagatelj lahko posamezne točke vzajemnega sklada kadarkoli kupi ali proda in tako v sklad vstopi oziroma izstopi. To pomeni, da je varčevanje v vzajemnih skladih brez obveznosti.

V Sloveniji imamo trenutno 18 vzajemnih skladov. Ti se med seboj razlikujejo predvsem po politiki vlaganja v vrednostne papirje. Konzervativnejši vlagajo zbrana sredstva predvsem v obveznice, katerih donos jamči izdajatelj. Tako je njihov donos razmeroma enakomeren, vendar dolgoročno manjši kot v mešanih ali celo čistih delniških skladih.

Zaradi večje varnosti je koristno svoje prihranke razpršiti in jih tako zaupati v upravljanje večim vzajemnim skladom. S tem se izognemo neugodnim posledicam ob morebitnih slabših donosih zaradi neuspešnega dela upravljavcev. In še nekaj gre poudariti: prejšnji donosi nikakor niso zagotovilo za rezultate v prihodnosti, ampak sta jamstvi trdnost in uspešnost podjetij, katerih solastnik postanete z nakupom enot vzajemnega sklada, oziroma trdnost in zanesljivost izdajateljev obveznic, ki so jih izdali.

Osnovno pravilo, ki ga moramo poznati pri varčevanju v vzajemnih skladih, je pravilo dolgoročnosti vlaganja, kar pomeni, da vlagamo na daljše obdobje (najmanj tri

leta). Priporočljiva doba za delniške vzajemne sklade v razvitem zahodnem svetu je od 5 do 7 let ali dlje. Torej je smiselno vlagati v sklade tista sredstva, ki jih dlje časa ne boste potrebovali. Če imate namen v vzajemnem skladu na kratek rok dobro zaslužiti, vam bo naložbo v vzajemni sklad vsak strokovnjak odsvetoval.

Donosi slovenskih vzajemnih skladov so se v zadnjih petih letih gibali med 13 in 25 %.

In s kakšnimi stroški moramo računati? Stroške lahko razdelimo na enkratne (vstopna in izstopna provizija) in letne (upravljavska provizija). Slovenska zakonodaja omejuje vstopno in izstopno provizijo na tri odstotke - tolikšna je pri vseh vzajemnih skladih razen pri treh večinoma obvezniških skladih. Upravljavska provizija se obračunava vsako leto sproti, vsak delovni dan. Naša zakonodaja jo omejuje na največ dva odstotka na leto. Prav toliko si obračuna večina upravljavcev donosnejših slovenskih skladov.

Zaradi množičnosti in pogostosti vlaganja so se v tujini razvili zelo hitri in preprosti načini pristopa k vzajemnim skladom. Temu večinoma sledijo tudi slovenske družbe za upravljanje, saj jih večina omogoča pristop k vzajemnemu skladu (podpis pristopne izjave, s čimer potrjujete, da se strinjate s pogoji poslovanja, ki so zapisani v prospektu) in vplačilo kapitala prek vpisnih mest, agentov, po pošti ali s pristopno izjavo, ki je objavljena na spletnih straneh upravljavcev. Vplačilo kapitala vedno opravite v banki ali na drugih javnih mestih, ki so za to primerno označena.

Vlagatelj lahko v časopisju dnevno spremlja vrednost enote premoženja ter si tako kadarkoli izračuna vrednost svoje naložbe v vzajemnem skladu. V vzajemnih skladih je zelo dobro poskrbljeno tudi za varnost prihrankov, saj morajo poslovati po strogi zakonodaji, nad njihovim poslovanjem pa bdijo tako Agencija za trg vrednostnih papirjev kot tudi neodvisni revizorji.

*Renata Čuček*

# OZ KULTURNEGA DRUŠTVA DESTRIK PRIDOBILI MLADE FOLKLORISTE

Kulturno društvo Destrič ima za seboj že veliko let delovanja, saj je staro okrog 60 let. V okviru društva trenutno delujeta dve sekciji: Destriški oktet pod vodstvom ge. Marije Stöger in Folklorna skupina Destrič pod vodstvom gdč. Jelke Pšajd. V društvo je včlanjenih 70 članov. V soboto, 13. 4. 2002, so priredili redni letni občni zbor. Z dvema pesmima nas je v prijeten večer popeljal Destriški oktet. Občni zbor je odprl predsednik društva g. Milan Šteger. Pozdravil je vse člane in prisotne, še posebej goste (predsednika Zveze kulturnih društev Ptuj g. Franca Lačna, predstavnika občine Destrič g. Branka Širca, predsednika PGD Destrič g. Marjana Zelenika,

predsednika PGD Desenci g. Antona Žampa, predstavnike društev RK, upokojenec, lovške družine in turističnega društva).

Izvolili so organe občnega zbora, kateremu je predsedoval g. Feliks Majerič. Sledilo je poročilo predsednika društva o delovanju društva v preteklem letu. Sekciji v društvu sta obiskali različne prireditve, srečanja in revije. Izpolnili so zadane načrte. Uspelo jim je izpeljati Zimski večer s Folklorno skupino Destrič in gosti ter pevski večer Pozimi pa rožice ne cveto Destriškega okteta in gostov.

Društvo se financira v glavnem iz sredstev, ki jih dobijo od občine, kar pa ne zadostuje, saj

so stroški višji. Želijo si ustanoviti še kakšno sekcijo npr. dramsko.

Poročilo Folklorne skupine je podala mentorica gdč. Jelka Pšajd. Folklorna skupina deluje že 18 let. Jelka je tretja mentorica, imajo sedem plesnih parov in dva muzikanta. Skupina prireja tradicionalni letno prireditev, skrbijo za predstavljanje slovenskogoriških plesov in iger, pri petju jim pomagajo ljudske pevke. Navezali so stike z Belokranjsko skupino Draga Toša. V marcu so nastopili v Stuttgartu.

Oktet je priredil zimski večer Pozimi pa rožice ne cveto. Obiskujejo različne revije, prireditve, koncerte, obletnice, zapeli so tudi podoknice

soprogam vseh članov.

Začela je delovati tudi mlada folklorna skupina pod vodstvom Marka Pukšiča. Mladi plesalci so razdeljeni v dve skupini. Mlado obiskujejo otroci od male šole do petega razreda, v njej okrog 35 otrok, starejšo pa otroci od petega razreda navzgor, šteje okrog 25 otrok. Zaenkrat imajo vaje v telovadnici-mladi in v gasilskem domu-starejši.

Pojavlja se problem prostorov Kulturnega društva, saj ni na razpolago primerne prostora za njihovo nemoteno delovanje, problem je tudi evidentiranje članov.

Program dela za tekoče leto je enak kot lanski.

Sabina Žampa

## ZDRAVNIŠKI NASVET

# SAMOZDRAVLJENJE

### Bolečine v hrbtenici

Bolečinam v križu se lahko pridružijo še povečana napetost mišic ob hrbtenici in bolečine, ki se lahko širijo v spodnji okončini.

Počivajte v položaju, ki Vam najbolj zmanjša bolečino. Ležite na posteljo, skrčite noge v kolkah in kolenih. Vzemite zdravilo proti bolečinam. Vstanite samo zaradi osebne higiene in prehrane. Počivajte tako dolgo, dokler se bolečina ne pomiri. Po treh dneh pa le obiščite ali pokličite svojega zdravnika.

#### **Kdaj k dežurnemu zdravniku:**

- če se pojavijo motnje odvajanja vode, zaprtje ali uhajanje brez občutka,
- če se pojavijo motnje odvajanja blata in vetrov, zaprtje ali uhajanje brez občutka,
- če se pojavijo mravljinca med nogami, okrog spolovila in zadnjične odprtine, v obliki jahalnih hlač,
- če je bolečina nastala zaradi poškodbe.

#### **Kdaj k Vašemu osebnemu zdravniku:**

- velja enako kot za obisk pri dežurnem zdravniku,
- če imate ob tem še povišano telesno temperaturo,
- če se bolečina ne pomiri v treh dneh.

### Klop ali del klopa v koži

Odstranite ga s pinceto ali s prsti. Če je glava ostala v koži, obiščite svojega zdravnika. Manjša rdečina prve tri dni po pikju ali vbodu žuželke je normalna reakcija in še ni znak resnejše bolezni.

#### **Kdaj k dežurnemu zdravniku:**

- obisk pri dežurnem zdravniku ni potreben.

#### **Kdaj k Vašemu osebnemu zdravniku:**

- če je ostala glava ali del klopa v koži,
- če se pojavi rdečina na mestu vboda, ki se širi in traja več kot tri dni.

### Pik strupene žuželke

Odstranite želo, na pičeno mesto dajte led ali hladne obkladke. Če gre za pik v usta ali če se pojavi dušenje, si dajte na usta in vrat hladne obkladke ter ližite led ali sladoleđ. Rdečina, bolečina in oteklina na pičenem mestu so del normalne reakcije in lahko trajajo nekaj dni. Če ste alergični na pik te žuželke, vzemite zdravila proti alergiji.

#### **Kdaj k dežurnemu zdravniku:**

- če ste alergični na pik te žuželke,
- če gre za pik v ustni votlini ali na ustnici,
- če se pojavi otekanje ust in žrela,
- če se pojavi dušenje,
- če se pojavi stiskanje v grlu,
- če se pojavi vrtoglavica zaradi padca krvnega pritiska,
- če se pojavi koprivnica po koži telesa,
- če ste ob predhodnem pikju potrebovali injekcije ali zdravila v tabletah.

#### **Kdaj k Vašemu osebnemu zdravniku:**

- velja enako kot za obisk pri dežurnem zdravniku,
- če imate hujše reakcije na pike žuželk, naj Vam da zdravila, ki jih boste lahko vzeli ob morebitnem naslednjem pikju.

### Izpuščaji na koži

Na prizadeto kožo dajte hladne obkladke. Zdravila ponavadi niso potrebna. Izpuščaje lahko spremljajo srbenje in rahla bolečina in ne zahtevajo obiska pri dežurnem zdravniku. Otroci, ki so oboleli za to boleznijo, so najbolj kužni za okolico nekaj dni pred pojavom izpuščaja, tako da je prenos na druge otroke težko preprečiti.

#### **Kako preprečiti prenos bolezni na druge ljudi:**

Večina teh bolezni se prenaša s kapljicami, z rokami in s priborom. Zato morate skrbeti za

redno osebno higieno, v druge ljudi ne kihajte in ne kašljajte.

#### **Kdaj k dežurnemu zdravniku:**

- če se pojavi koprivnica celega telesa,
- če izpuščaj prizadene oko.

#### **Kdaj k Vašemu osebnemu zdravniku:**

- velja enako kot za obisk pri dežurnem zdravniku,
- če izpuščaj ne izgine v treh dneh,
- če izpuščaj spremlja povišana telesna temperatura.

### Manjše udarnine in zvini

Počivajte, na poškodovano mesto dajte obkladke z mrzlo vodo ali ledom. Vzemite zdravila proti bolečinam.

Zapomnite si: I - C - E

I - pomeni led (ice). Zviti sklep takoj obložite z ledom, da zmanjšate otekanje in bolečino. Sila, ki je povzročila zvin, povzroči bolj ali manj obsežno poškodbo mehkih delov v sklepu in ob njem.

C - pomeni pritisk (compression). Zviti sklep povijte z elastičnim povojem, da je negiben, vendar ne pretesno, da ni oviran pretok krvi.

E - pomeni dvig (elevation). Poškodovani ud dvignite.

#### **Kdaj k dežurnemu zdravniku:**

- v primeru lažjih poškodb obisk pri dežurnem zdravniku ni potreben.

#### **Kdaj k Vašemu osebnemu zdravniku:**

- če trajata bolečina in oteklina več kot tri dni.

Pripravil Franc ŠUTA, dr.med.

Povzeto in prirejeno po Zdravniški zbornici Slovenije in britanskem združenju splošnih zdravnikov.



# KNJIGE GLASBE – KNJIGE PESMI

V aprilu je potekalo medobčinsko tekmovanje v knjižnem kvizu. Tudi letos sta knjižni kviz pripravili Liljana Klemenčič in Melita Zmazek, višji knjižničarki iz Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. Letošnja tema je bila glasba in poezija. Učenci so se seznanili s strokovno literaturo in z leposlovjem. Prebrati so morali določene knjige na to temo.

Našo šolo so zastopale ena ekipa predmetne stopnje in ekipe z razredne stopnje iz šol Destrnik, Trnovska vas, Vitomarci. Ekipo predmetne stopnje so sestavljale učenke Natalija Hauptman, Ajda Božič in Mateja Kuhar, ekipo razredne stopnje iz Destrnika pa Valentina Burina, Laura Arnuš in Anja Janžekovič. Obe ekipi je pripravljala knjižničarka Liljana Pisar. Iz šole Trnovska vas so se tekmovanja udeležili Rok Murko, Anja Golob, Martina Potrč in Doroteja Dvoršak, pod mentorstvom Hilde Bedrač, šolo Vitomarci pa so zastopali Leonida Vršič, Daniel Zorec in Jana Čeh pod mentorstvom učiteljice Milene Zagoršek.

Učenci vseh ekip so pokazali zelo veliko znanja s področja glasbe in poezije, prepoznavali so glasbene odlomke znanih skladateljev in glashila. Ekipa predmetne stopnje iz Destrnika se je uvrstila v nadaljnje tekmovanje, ki je potekalo po valovih Radia Ptuj in se pomerila z ekipama osnovnih šol iz Majšperka in Zavrčca. Osvojile so prvo mesto.

Tudi ekipa razredne stopnje iz Destrnika se je uvrstila v tekmovanje, ki je potekalo na Radiu Ptuj. Pomerila se je z ekipama iz osnovnih šol Olga Meglič Ptuj in Videm. Naša ekipa je zasedla tretje mesto.

Vsem tekmovalkam in tekmovalcem ter mentorjem iskreno čestitam za pokazano znanje.

V počastitev aprilskih knjižnih praznikov pa ni potekal le knjižni kviz, ampak smo na šolo povabili tudi mladinsko pisateljico in režiserko Janjo Vidmar. Pogovor z njo so vodile Ajda, Mateja in Kaja. Srečanje je bilo namenjeno učencem predmetne stopnje, katerim so namenjene tudi njene knjige. Na vprašanja je Janja odgovarjala na prijazen, zanimiv način in s kančkom humorja. Učenci so se ob tem zabavali in izvedeli veliko novega.

Za učence razredne stopnje pripravljamo junija obisk lutkovne skupine iz Prage. Le ta bo potekal ob zaključku bralne značke. Učencem želim veliko bralnih užitkov ob druženju s kvalitetno leposlovno in poučno literaturo.

*Knjižničarka  
Liljana Pisar*



OŠ Destrnik

# KROS

V torek, 23. aprila 2002, je OŠ Destrnik – Trnovska vas – Vitomarci priredilo športni dan v krosu. Udeležili so se ga učenci in učenke vseh razredov – od prvega do osmega. Kljub slabšemu vremenu so učenci in učenke uspešno pritekli v cilj in prvi trije v vsaki kategoriji so si pritekli medalje.

Ta kros je bil tudi kvalifikacija za medobčinsko prvenstvo v krosu, ki je bilo naslednji dan v Moškanjcih, na katerem so sodelovali trije učenci in učenke iz 5., 6., 7. in 8. razreda. Šolo so uspešno zastopali:

5.razred – učenci: Sandi Ornik, 6. mesto, Bojan Maguša in Damir Toš;

- učenke: Jasna Pintarič, 12. mesto in Aleksandra Hrga;

6.razred – učenci: Tadej Irgl, 2 mesto, Aleš Požegar in Dejan Arnuš;

- učenke: Renata Veber, 19. mesto, Sonja Pukšič in Andreja Ilesič;

7.razred – učenci: Boštjan Požegar, 3. mesto, Sašo Kramberger in Andrej Fric;

- učenke: Svetlana Markovič, 12. mesto in Maja Belec;

8.razred – učenci: Boštjan Sever, 12. mesto;

- učenke: Metka Belec, 24. mesto, Mojca Pongračič in Sonja Brunčič.

**ČESTITAMO!**



OŠ Destrnik

*Tadej Irgl je prejel medaljo za 2. mesto*

# LIKOVNA KOLONIJA

V soboto, 13. aprila, smo v šoli Destrnik gostili dvajset likovnih umetnikov, ki so se tokrat udeležili že 23. likovne kolonije. Ker je bila sobota deževna, so umetniki svoja tihožitja ustvarjali kar v učilnici tehnične vzgoje. Nekatero si stojala postavili na hodniku šole in ujeti pogled skozi šolsko okno slikali na platno. Za učence je bilo to dogajanje zelo zanimivo. Občudovali so umetnike ob njihovem delu, tem pa je občudovanje godilo. Likovniki dežja niso pričakovali, saj se je obetala sončna sobota. Zato smo jim pomagali in iz učilnice slovenščine odnesli vse okrasne predmete, ki so jih nekoč uporabljali v črnih kuhinjah. Še dobro, da je učiteljici slovenščine Bojani Kolenko kulturna dediščina zelo pri srcu.

*Mira Anderlič*



OŠ Destrnik

*Gospod Pungartnik pri ustvarjanju*

# LETI, LETI ...

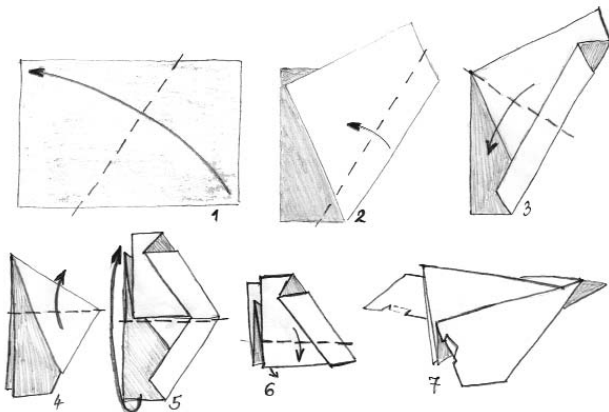
... čebela! In čmrlj, pa metulj, pikapolonica, muha ...Pravzaprav so postali travniki in drevesa velika letališča, odkar so se oblekli v zelena ogrinjala in si nadeli cvetne venčke. Žuželke kot mali helikopterji in letala pristajajo in vzletajo na njih.

O, ko bi se dalo poleteti za njimi! Čudovito bi se bilo dvigniti nad hiše, drevesa, se loviti s pticami tik pod oblaki in si od zgoraj ogledati svet!

Pa nam, žal, niso zrasla ne krila in ne perutičke. A želja po letenju je bila v ljudeh že od nekdaj močna in izmislili so si letala. Nekateri ste že leteli z letalom, drugi še boste, če si le želite. Mogoče bo kdo izmed vas postal celo pilot! Do takrat pa lahko pilotirate papirnata letala, oziroma spuščate padala, ki jih boste izdelali.

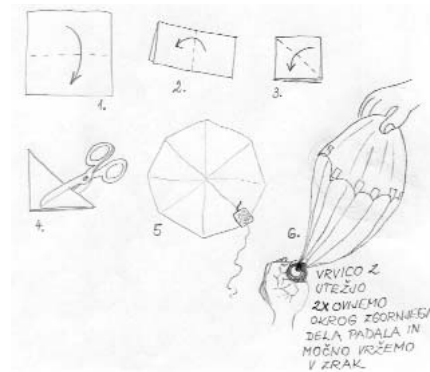
## PAPIRNATO LETALO, KI GA LAHKO KRMILIMO

Potrebujemo pravokotni list papirja. Zgubamo ga kot kaže skica. Trup letala zlepimo ali spnemo s spenjalnikom ali pis-



arniško sponko. Na zadnji stranici kril zarezemo majhna zakrila. Če jih obrnemo navzgor, se bo letalo dvigovalo. Če obrnemo samo levega, bo zavijalo levo in obratno. Če letalo samo od sebe zavija, ga s premikanjem zakrilc popravimo, da bo letelo naravnost.

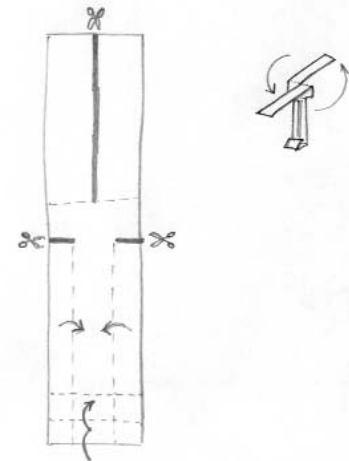
## PADALO



Izdelamo ga iz plastične nakupovalne vrečke. Iz nje izrežemo kvadrat, ga prepognemo na pol in še na pol. Ta mali kvadrat nato prepognemo po diagonali in trikotniku, ki ga dobimo, odrežemo en vogal (glej skico). Dobili smo osmerokotnik. Na vsakega izmed osmih vogalov z lepilnim trakom prilepimo enako dolgo (npr. 40 cm) vrvico. Ko vrvico

zvežemo, pritrdimo nanje kroglico ali košček kovine, skratka nekakšno utež. Padalo zložimo in ga vržemo v zrak.

## HELIKOPTER



Naredimo ga iz nekoliko tršega papirja kot je pisarniški. Izrežemo trak, dolg 25 in širok 5 centimetrov.

Na trak prerišemo vzorec z risbe. Kjer je narisana prekinjena črta, prepognemo, po debelejši črti pa zarezemo s škarjami. Eno polovico propelerja prepognemo naprej, drugo nazaj in naš leteči predmet je narejen. Spustimo ga z balkona, z okna, ali pa močno vržemo v zrak in videli bomo, kako bo letel.

Pripravila: Majda Kumčnik

## 4. OBČNI ZBOR GASILSKE ZVEZE DESTRIK

# ŽELJA PO SKUPNEM LOKALNEM ČASOPISU

V Gasilsko zvezo Destriki, katere predsednik je g. Janez Irgl, sodita dve PGD Destriki in PGD Desenci.

V petek, 19. aprila 2002, je v prostorih gasilskega doma Desenci potekal 4.redni občni zbor Gasilske zveze Destriki. Predsednik je pozdravil vse prisotne, goste (g. Štefana Vidoviča, g. Franca Simeonova, g. Franca Pukšiča, g. Branka Zelenka, g. Draga Murka, g. Branka Širca in g. Karla Veršiča) in predstavnike gasilskih zvez Dornava, Lenart, Trnovska vas - Vitomarci, Majšperk, Juršinci, Ptuj, Gorišnica in Videm. V malo bolj uraden del večera nas je s pesmijo popeljal destriški oktet. Izvolili so organe

občnega zbora, nakar so sledila poročila. Prvo je podal predsednik GZ Destriki: seznanil nas je z delovanjem GZ v preteklem letu. Zveza je imela obilico dela, prirejajo in obiskujejo različna tekmovanja (mladi, člani in veterani), razstave, različne tečaje in strokovna usposabljanja, delajo z učenci osnovne šole in uspešno sodelujejo z drugimi gasilskimi zvezami.

Gostje so pohvalili delo GZ Destriki, njihovo zavzetost, skrb za delo z mladimi, finančno stanje in delovanje v akcijah. Prav tako so zadovoljni z medsebojnim sodelovanjem med gasilskimi zvezami. Izražena je bila želja o skupnem lokalnem časopisu. Na

občnem zboru so sprejeli program dela GZ Destriki za leto 2002. Podelili so odlikovanja in napredovanja, ki so jih prejeli Srečko Pukšič, Tamara Urbanija, Marija Zelenik, Janez Horvat in

Otmar Simonič.

Po uradnem delu je sledila pogostitev in prijetno medsebojno druženje.

Tekst in foto: Sabina Žampa



# USPEŠNA TEKMOVANJA

Na vseslovenskem tekmovanju v znanju maternščine, ki je bilo sredi marca v Mariboru, je učenka 8. b razreda Mirjana Rodošek dosegla srebrno Cankarjevo priznanje. ČESTITAMO!

OŠ Destrnik

## SPOMLADANSKI KROS

V torek je bil kros. Pri šoli smo se zbrali, potem pa smo šli v gozd. Vsi smo se preoblekli v kratke majice, nato pa deset minut čakali. Potem je deset minut minilo in smo začeli teči. Na krosu sem bil sedmi. Potem smo šli na malico, nato pa v telovadnico. Tam smo skakali in plesali. Potem pa smo šli domov.

Boštjan Toš, 2.b

## VZGOJNO – IZOBRAŽEVALNO DELO OB SOBOTAH

V letošnjem šolskem letu je šolski koledar narekoval dve "delovni" soboti: 5. januarja in 13. aprila.

Čeprav so učenci veseli, ko prazniki "padejo" tako, da so lahko kakšen dan več doma, pa jih pouk v soboto "zelo žalosti" zato se učitelji na naših šolah še posebej potrudijo, da je pouk v soboto obogaten z drugačnimi, bolj sproščenimi oblikami dela. Nekaj učiteljic z razredne stopnje se je odločilo, da bodo skupaj z učenci pripravile bogatejšo dopoldansko malico, druge so učence peljale v računalniško učilnico, kjer so se učenci učili ob računalniških programih. Učiteljica prvega razreda 8-letke je v šolo povabila mlajše brate in sestre svojih učencev. Skupaj z že "velikimi" brati in sestrami so malčki uživali ob šolskem delu v čisto pravi šoli. Ob odhodu domov so nekateri kar jokali, saj so želeli ostati v šoli. Pouk v soboto je tudi idealna priložnost, da na šoli uresničujemo tisti t.i. skriti kurikulum. In ravno ta daje vsaki šoli poseben pečat. Predstavljamo samo nekaj utrinkov, saj je vse skoraj nemogoče prikazati.

Sobotni utrinki:

Učenci in učenke 8.a in b razreda so v okviru tečaja prve pomoči in družbene samozaščite osvajali vsebine: obveščanje prebivalstva in požari – predaval je predsednik GZ Destrnik g. Janez Irgl. Učenci so opravili tudi vajo na terenu (Gasilski dom Destrnik), preživetje v naravi in nalezljive bolezni – predavala je učiteljica Jasmina Caf, praktične vaje so učenci opravili v biološki učilnici, orientacija v naravi. S pomočjo kompasov je učence v neposredni bližini šole "orientiral" učitelj Gorazd Voglar.

Učenci in učenke 3.a in b razreda so ob pomoči učiteljice Sonje Lešnik in Andreje Anžel v učilnici gospodinske prakse pripravljali obložene kruhke in sadno mleko. Nato so si v razredu lepo praznično pogmili mize in neizmerno uživali v pojedini. Ker so večino dela opravili sami, so bili na pojedino zelo ponosni in povedali so, da še nikoli niso jedli česa tako dobrega.

Tudi učenke in učenci sedmih razredov 8-letke so na "delovno soboto" poslušali vsebine prve pomoči, vendar samo tiste, ki jih še niso predelali v CŠOD. Tako so učenci dopolnili svoje znanje še iz tem: nalezljive bolezni, prva pomoč pri poškodbah, nastalih zaradi različnih vzrokov, samopomoč in medsebojna pomoč. Ga. Filipič je bila nad učenci in učenkami navdušena. Presenetila jo je odprtost, aktivno sodelovanje in dobrovoljnost naših sedmošolcev.

Mira Anderlič

# MLADI RAZISKOVALCI

Mladi raziskovalci Nina Murko, Aleš Flajšman in Mirjana Rodošek, učenci 8. razreda OŠ Destrnik, so se v petek, 24. aprila 2002, udeležili 10. regijskega srečanja mladih raziskovalcev. Predstavili so raziskovalno nalogo z naslovom Mrtva reka, kam hitiš? in osvojili srebrno priznanje.

Namen raziskave je bil: s pomočjo literature in drugih virov proučiti onesnaženost voda (podtalnice in tekoče vode), podrobneje proučiti vodni ekosistem in indikatorje (rastlinske in živalske) onesnaženosti voda, spoznati vire onesnaževanja podtalnice in tekočih voda, spoznati načine čiščenja odpadnih voda, predvsem naravne čistilne naprave, opraviti analizo vode (pitne in tekoče) v domačem kraju, opraviti popis bioloških, kemijskih in fizikalnih lastnosti potoka Rogoznica od izvira do izliva, ugotoviti (s pomočjo ankete), kako z odpadnimi vodami ravna občani občine Destrnik, primerjati analizo vode potoka Rogoznica z analizo vode reke Drave ali drugega potoka. Ugotovitve so naslednje:

V Sloveniji predstavljajo velik problem glede onesnaževanja manjša naselja, kjer bi bila izgradnja kanalizacijskega omrežja predraga. Tako prebivalci odpadne vode zadržujejo v greznicah, iz katerih pa odplake neočiščeno odteka v okolje in podtalnico.

Kljub temu, da v zadnjem času iščemo predvsem rešitve glede odpadnih voda v večjih mestih i industrijskih obratih, odpadne vode v manjših naseljih predstavljajo vedno večji problem, ki ga ne moremo kar tako zanemariti, saj se je izkazalo, da onesnaževanje na podeželju prispeva kar 2/3 k celotnemu onesnaževanju voda.

Na področju občine Destrnik ima kar 60% gospodinjstev pretočne greznice s ponikalnicami ali pa so odtoki speljani do odtočnih ali stoječih voda. Odpadno vodo in gnojnico iz greznic praznijo (čistijo) največkrat sami. Odpeljejo jo na njive ali travnike, čeprav se jih večina (kar 90%) zaveda, da s tem onesnažujejo in ogrožajo podtalnico.

Skozi občino Destrnik teče tudi potok Rogoznica. Potok se formira v območju Žikarc v Slovenskih goricah in se v naselju Budina izliva v drenažni jarek, pod jezero v Markovcih pa v reko Dravo. Analize vzorčne vode so pokazale, da je potok Rogoznica onesnažen v spodnjem delu toka, skozi naselji Rogoznica in Budina. Voda v tem predelu ni primerna za kopanje in bi jo razvrstili v 3. kakovostni razred.

OŠ Destrnik

*Kako je hiša strašno prazna,  
odkar tebe, ljuba žena in mama v njej več ni,  
prej bila je tako prijazna,  
zdaj otožna, tuja se nam zdi.*



## ZAHVALA

ob boleči izgubi drage žene, mame  
in babice

## MARIJE KRAMBERGER

iz Trnovskega Vrha 51

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki ste jo pospremili k večnemu počitku, darovali cvetje, sveče svete maše, nam pisno in ustno izrazili sožalje in nam v bolečih trenutkih pomagali. Zahvaljujemo se g. župniku za opravljen poslovilni obred, pevcem in pogrebniemu podjetju Jančič.

**Žalujoči: mož Janko in hčere z družinami**

# TURISTIČNO DRUŠTVO DESTRNİK

## PONOVNO SMO ZAVIHALI ROKAVE



Foto: arhiv društva

### Blagoslov konjev

Končno se je od nas poslovila zima in pomlad je že potrkala na naša vrata. Pričelo se je toplejše vreme, tudi dnevi so malo daljši. Kakor večino ljudi je tudi nas "turiste" enkratno vreme zabilo na plan. Ne mislite, da smo zimo izkoristili za počitek. Nasprotno. Zima je bil namreč idealen čas, da smo se obširno pogovarjali, zbirali različne ideje, razpravljali o številnih prireditvah in praznovanjih, ki jih je treba organizirati in uspešno izpeljati, ter o deli, ki nas v tem letu še čaka.

Tako smo pred kratkim ponovno zavihali rokave ter se lotili dela. Najprej bi želela omeniti predavanja, ki jih organizira TD Destrnik, in sicer z

različnimi temami (urejanje okolja, zelišča ...). V aprilu smo izpeljali prvo takšno predavanje, ki je bilo izredno lepo obiskano in v začetku tega meseca že drugo takšno predavanje, na temo zdravilna zelišča. Konec aprila smo v okviru majskih iger na Destrniku organizirali blagoslov konjev, ki se ga je udeležilo okrog 35 konjev. Na žalost smo imeli prejšnji dan nekaj smole z vremenom, saj nam le – to v soboto ni bilo preveč naklonjeno in tako smo zaradi dežja morali odpovedati tradicionalno kolesarjenje po Destrniku. Ker pa se "turisti" ne damo tako hitro, smo kolesarjenje prestavili v malo toplejši mesec (tudi manj dežuje

takrat!!!) in sicer bo potekalo 2. junija 2002. Vsi, ki radi sedete na kolo, ste prisrčno vabljeni. Pozor: najstarejše kolo bo nagrajeno!

Lotili smo se tudi dela v domu in sicer smo v turističnem domu pred kratkim dokončali gradnjo pisarne, ki bo delovala kot turistični informativni center. Kmalu bomo razpisali natečaj za spominek TD Destrnik, ki bi naj prikazoval značilnosti našega kraja, seveda bomo najboljše predloge tudi nagradili. Eden večjih projektov, ki se jih želimo lotiti, je tudi postavitve kmečke tržnice pred domom. Na njej bi naj prodajali izključno domače izdelke, pripravljene na kmetijah z območja Destrnika. Tukaj lahko gospodinje pokažejo svoje sposobnosti in seveda svoje, domače "specialitete" ter z njimi tudi nekaj zaslužijo. Seveda je najprej treba urediti prostor okoli doma, pri čemer nam bo na pomoč priskočila tudi občina. Predlog "turistov" je, da bi ob domu postavili "kmečke brajde", ki bi prostoru dale poseben čar. Tako bi dom uredili na izviren in zanimiv način. V jeseni bi lahko nato izpeljali novo prireditev in sicer trgatav.

V planu imamo še malo večji projekt in sicer postavitev

viničarije. Ob domu stoji namreč zelo stara, izvirna kmečka hiša, ki sta jo lastnika, Stanko in Elizabeta Bac pred kratkim podarila TD Destrnik, seveda z namenom, da hišo prestavimo na drugo lokacijo in jo preuredimo. V zgornjem prostoru bi radi postavili črno kuhinjo in razstavni prostor, spodaj pa bi zgradili vinoteko, ki bi jo napolnili vinogradniki iz naših krajev. V avgustu je na programu tradicionalni "kmečki praznik", ki ga želimo tudi letos popestriti s povorko, pri kateri naj bi ponovno sodelovali vozovi, ki bi prikazovali delo in običaje na kmetijah. Izkoristiti želim to priložnost in pohvaliti vse udeležence lanske povorke ter jih tudi letos povabiti k sodelovanju.

Kot vidite, nam idej in projektov ne manjka, manjka le vaša dobra volja in udeležba. Za "turiste" bo to leto ponovno zelo delovno in naporno, vendar se bomo poskušali potruditi in zadovoljiti želje in pričakovanja, ki jih imajo ljudje do TD Destrnik. Veliko je še treba storiti, zato pa nehajmo govoriti, raje kaj naredimo!

Predsednica TD Destrnik  
Danica Pernat

## OO SDS DESTRNİK

### 8. MAJSKE IGRE

Občinski odbor SDS je to leto že osmič zapored organiziral majske igre, na katerih so se predstavniki vasi pomerili v vlečenju vrvi, pogumnejši so plezali na majsko drevo, v vlečenju vrvi pa so se pomerili tudi svetniki občinskih svetov občin Destrnik in Kidričevo. Med tekmovalci je vladal močan tekmovalni duh, ki ga je spremljalo obilo zabave in smeha. Dosegli so naslednje rezultate:

#### VLEČENJE VRVI – VASI

1. mesto: Janežovski Vrh
2. mesto: Drstelja
3. mesto: Gomilci
4. mesto: Ločki Vrh, Dolič, Jiršovci
5. mesto: Strmec, Destrnik, Janežovci, Svetinci, Levanjci

#### PLEZANJE NA MAJSKO DREVO

1. mesto: Marjan Cizerl, Janežovski Vrh
2. mesto: Klemen Brumen, Ptuj
3. mesto: Jožek Pukšič, Gomilci
4. mesto: Damjan Žuran, Drstelja

#### RDEČA NIT – OBČINSKI SVETNIKI

1. mesto: OS Destrnik
2. mesto: OS Kidričevo

Glavni namen prireditve je, zbiranje denarnih sredstev za dobrodelne namene. Komu bodo namenili sredstva letošnje prireditve, še ni znano.

Nataša Žižek

**AVTOPREVOZNIK**  
**Marjan Tašner, s.p.**  
Dolič 36, 2233 Destrnik, tel.: 02/753-23-11

Nudimo vam prevoze vseh vrst  
gradbenega materiala

**GSM: 041/642-916**

**RADIOPTUJ**  
89,8 • 98,2 • 104,3 MHz  
radio, ki je na vaši frekvenci

**TEDNIK**  
vaša štajerska kronika